

Trumpas
Katekizmas

pagal iszguldymą

kunigo **Pilakauskio**

su nekureis

naudingais pridejimais.

Vilniuje.

Kasztu ir spaustuvė Jūzapo Zavadzkio.

1860.

Trumpas

Katekizmas

pagal iszguldymą

kunigo **Pilakauskio**

su nekureis

naudingais pridejimais.

Vilniuje.

Kasztu ir spaustuvė Jūzapo Zavadskio.

1860.

Iszspausti daleido

Vilniuje 1862 metuose vasario 8 dienoje.

Viskupas žemaiczių
Motiejus Valanczauskas.

Дозволено Цензурою 22. Февр. 1862 года.
БИЛЬНА.

Didieji rasztženklei (literos).

A Ȧ B C D E Ė
Ê F G H I Į J K
L M N O P Q R
S T U U̇ Ū V X
Y Z Ž

Mažieji rasztženklei.

a ȧ b c d e ė ê f g h
i į j k l m n o p q r
s t u u̇ v x y z ž

Didieji rankraszczio rasztženklei.

A A B C D E
 E E F G H I J
 J K L M N O
 P Q R S T U
 U V X Y Z Ž

Mažieji rankraszczio rasztženklei.

a a b c d e e i f g h i j k
 l m n o p q r s t u u ū v
 x y z ž

Rasztženklei F f, H h, CH ch, Q, q, X x, yra vartojami tiktai svetimų kalbų žodžiūse.

Rasztženklei A a, E e, I i, É é, Ū ū, IE ie ir IÉ ié dėlto yra vartojami, kad ne visi Lietuvei jūs vienaip isztaria:

ā vieni isztaria kaip ilgą ā arba kaip trumpa ä; kiti kaip ū kiti kaip un, o dar kiti kaip an: teip žodį žąsis, vieni isztaria žāsis, kiti sako žūsis, kiti kaip žunsis, o dar kiti žansis.

ę teipo-gi vieni isztaria kaip ilgą ē arba kaip trumpą e, kiti kaip y arba i, o dar kiti kaip en: teip žodį nuskesti vieni isztaria nuskesti, kiti nuskysti, o dar kiti nuskensti; vieni žodžius: dūk man puse rublio, isztaria dūk man puse rublio, o kiti sako: dūk man pusi rublio.

į vieni isztaria kaip y ilgą arba i trumpą, o kiti kaip in: žodį trys, vieni isztaria trīs, o kiti sako trins.

ū vieni isztaria kaip ilgą ū arba kaip trumpą u, o kiti kaip un: žodį siūsti vieni isztaria siūsti, o kiti siunsti.

ė vieni isztaria kaip ilgą ē, arba trumpą ė, kiti kaip ie, žodį tėvas, vieni isztaria te-

vas, o kiti tievas; vietoje žodžio saulė, kiti sako sauli, o dar kiti saula.

Dvibalsę ie vieni isztaria kaip ie, kiti kaip ei, o dar kiti kaip y: žodį diena, vieni isztaria diena, kiti sako deina, o dar kiti dyna.

Ī visi lietuvei vienaip isztaria, tokiūse žodžiūse, kurie yra priimti isz svetimų kalbų, kaip: griėkas, sviėtas, miėstas.

Ū vieni isztaria kaip uo, kiti kaip ou, o dar kiti, kaip u: žodį dūna, vieni isztaria duona, kiti douna, o dar kiti duna.

Y visi isztaria kaip i, tiktai pratėsdami, teip žodžei: skaityti, raszyti, lygei, bažnyczia.

Sąjamos.

Ba, be, bi, bo, bu,	Pa, pė, pi, po, pu,
Ca, cė, ci, co, cu,	Ra, rė, ri, ro, ru,
Da, dė, di, do, du,	Sa, sė, si, so, su,
Ga, gė, gi, go, gu,	Sza, szė, szī, szo, szu,
Ja, jė, ji, jo, ju,	Ta, tė, ti, to, tu,
Ka, kė, ki, ko, ku,	Va, vė, vi, vo, vu,
La, lė, li, lo, lu,	Za, ze, zi, zo, zu,
Ma, mė, mi, mo, mu,	Ža, žė, žī, žo, žu,
Na, nė, ni, no, nu,	Ab, ěb, ib, ob, ub,

Acz, ěcz, icz, ocz, ucz,	Ap, ěp, ip, op, up,
Ad, ěd, id, od, ud,	Ar, ěr, ir, or, ur,
Ag, ěg, ig, og, ug,	As, ěs, is, os, us,
Ai, ěi, oi, ui,	Asz, ěsz, isz, osz, usz,
Ak, ěk, ik, ok, uk,	At, ět, it, ot, ut,
Al, ěl, il, ol, ul,	Au,
Am, ěm, im, om, um,	Az, ěz, iz, oz, uz,
An, ěn, in, on, un,	Až, ěž, iž, ož, už.

Bra,	brė,	bri,	bro,	bru,
Dra,	drė,	dri,	dro,	dru,
Kra,	krė,	kri,	kro,	kru,
Pra,	prė,	pri,	pro,	pru,
Bla,	blė,	bli,	blo,	blu,
Sla,	slė,	sli,	slo,	slu,
Sna,	snė,	sni,	sno,	snu,
Tra,	trė,	tri,	tro,	tru.

Žodžei dviejų sąjamų.

A-kis, bro-lis, diė-na, gė-ra, lu-pa, mu-sų, na-gas, o-da, piė-nas, ra-gas, tė-vas, su-nus, viz-ta, ža-sis.

Žodžei trijų sąjamų.

A-da-ta, dy-gu-lys, ko-su-lys, tin-gi-nys, tit-na-gas, vi-du-rys.

Keturių sąjamų žodžiai.

Gim-dy-to-jei, gy-ve-ni-mas, ré-dy-to-jas,
tin-gė-ji-mas, val-dy-to-jas.

Penkių sąjamų žodžiai.

Ap-veiz-dė-ji-mas, ma-lo-nin-giau-sis, pra-
pla-ti-ni-mas, už-vy-dė-ji-mas.

Szeszių sąjamų žodžiai.

Ap-gau-di-nė-ji-mas, ma-lo-nin-giau-sia-sis,
ap-vai-ni-ka-vi-mas, at-si-prie-szi-ni-mas.

Skaitlinei žodžiai.

1, vienas.	15, penkiolika.
2, du.	16, szesziolika.
3, trys.	17, septyniolika.
4, keturi.	18, asztūniolika.
5, penki.	19, devyniolika.
6, szeszi.	20, dvideszimti.
7, septyni.	21, dvideszimti vienas.
8, asztūni.	22, dvideszimti du.
9, devyni.	23, dvideszimti trys.
10, deszimtis.	24, dvideszimti keturi.
11, vienūlika.	25, dvideszimti penki.
12, dvylika.	30, tris-deszimtis.
13, trylika.	31, tris-deszimtis vienas.
14, keturiolika.	32, tris-deszimtis du.

40, keturios deszimtis.
41, keturios deszimtis vienas.
46, keturios deszimtis szeszi.
47, keturios deszimtis septyni.
50, penkios deszimtis.
60, szesziios deszimtis.
70, septynios deszimtis.
80, asztūnios deszimtis.
90, devynios deszimtis.
100, szimtas.
101, szimtas ir vienas.
110, szimtas ir deszimtis.
200, du szimtu.
300, trys szimtai.
400, keturi szimtai.
500, penki szimtai.
600, szeszi szimtai.
700, septyni szimtai.
800, asztūni szimtai.
900, devyni szimtai.
1000, tukstantis.

2. RYTMETINES MALDOS.

Stokimės Dievo akivaizdoje.

O Dieve neapimamo Majestoto, kursai cze ir kiekvienoje vietoje esi; tikiu jūg Tu regi czionai manę ir visas mano szirdies mislis, nės nieko negalime nū Tavo akių paslėpti; Tavę garbinu, Tavę myliu isz visos savo szirdies ir isz visos savo iszgalės.

Dėkavokime Dievui už apturėtas geradėjystes.

Dėkavoju Tau, dūsniausias Vieszpatie Dieve, už teip daug geradėjysčių, nū Tavęs apturėtu, o labiansei už tą, jūg manę su tvėrei, jūg manę iki sziolei, o ipatingai szę naktį užlaikei, jūg manę per szventą kriksztą dvasiszka atgimdei; į tą stoną kureme dabar esmi, pavadinai, nū daugel nelaimių iszgelbėjei; ant galo dėkavoju už tą didžiausę geradėjystę, jūg manę į Savo iszrinktųjų skaitlių dėl dangiszkos garbės paskyrei.

Apieravokime savę ir viską savo Dievui.

Apieravoju Tau, Vieszpatie Dieve mano, vis, ką tiktai turiu. Apieravoju Tau, ką tiktai szendien, ką tiktai rytą ir ką tiktai par visą savo gyvenimą mislysiu, kalbėsiu, darysiu arba kentėsiu. Apieravoju Tau savo

kuną ir duszią su visomis iszgalėmis ir pajautimais dabar ir ant amžių.

Praszykime Vieszpaties Dievo pagalbos.

Tu patsai žinai, o Vieszpatie! jūg be Tavęs, nieko negaliu, dėlto-gi bėgu prie Tavęs, kaipo prie visokių mylistų szaltinio ir gerybių marės, idant teiktumeis dūti man Tavo pagalbą, su kuria galėcziau iszsisaugoti visokių griekų, o savo visus darbus ant Tavo didesnės garbės daryti; teipo-gi idant galėcziau pagal savo paszaukimą prideranczei gyventi, o niekam nē jokio papiktinimo nedūti, ir viską daryti vienybėje su ana dieviszka intencija, kurią turėjo Vieszpats mūsų Jezus Kristus, kada ant žemės su mumis gyveno, nės noriu buti Tavo dabar ir ant amžių. Amen.

Malda prie Aniūlo Sargo.

Aniūle Dievo, Sarge mano, manę tau isz Dievo malonės padūta, teikis szendieną manę sergėti, valdyti, ginti ir į amžiną gyvenimą nuvesti. Amen.

Malda prie savo patrono.

O didis szventasis N., kurio neszioju vardą, užtaryk už manę, idant galėcziau czionai ant žemės isztikimai Dievui tarnauti ir po smerczio Jį su tavim danguje par amžius garbinti. A.

Litanija

apie saldžiausią Vardą V. Jezaus.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison,
Jezau iszgirsk mus. Jezau iszklausyk mus.
Tėve isz Dangaus Dieve, Susimilk ant mūsų.
Sunau Atpirkėjau svieta Dieve, Susimilk
ant mūsų.

Dvasia szventa Dieve, Susimilk ant mūsų.
Szventa Traicia vienas Dieve, Susimilk ant
mūsų.

Jezau Sunau Dievo gyvojo,
Jezau Sunau Tėvo augszcziausiojo,
Jezau iszmintis amžinoji,
Jezau garbė nepasibaigenti,
Jezau szviesybė garbės Dangiszkos,
Jezau szviesybė grožybės amžinos,
Jezau saulė teisybės,
Jezau laukimas žmonių,
Jezau visų daiktų pradžia,
Jezau sutaikintojau Dievo ir žmonių,
Jezau kelias tiesos ir gyvenimo,
Jezau gyvenime amžinas,
Jezau Sunau Marijos Panos,
Jezau galingiausias,
Jezau stipriausias,

S
u
s
i
m
i
l
k
a
n
t
m
u
s
ų.

Jezau geriausias,
Jezau szlovingiausias,
Jezau gražiausias,
Jezau mieliausias,
Jezau maloniausias,
Jezau stebuklingiausias,
Jezau linksmybė mūsų,
Jezau garbės vertas,
Jezau pakarniausias,
Jezau tikriausias,
Jezau paklusniausias,
Jezau saldžiausias,
Jezau kantriausias,
Jezau mylėtojau czystatos,
Jezau mylėtojau mūsų,
Jezau mylėtojau pakajaus,
Jezau paveiksle visokios gerybės,
Jezau malonė dusių.
Jezau užtarytojau mūsų,
Jezau Tėvė pavargusiųjų,
Jezau geriausias Piemū avių,
Jezau palinksmintojau nuliudusiųjų,
Jezau szviesybė tikroji,
Jezau linksmybė Aniūlų,
Jezau Karaliau Patriarkų,
Jezau Karaliau Pranasų,

S
u
s
i
m
i
l
k
a
n
t
m
u
s
ų.

Jezau Mokytojau Apasztalų,
 Jezau Daktare Evangelistų,
 Jezau tvirtybė Muczelninkų,
 Jezau Szviesybė Iszpažintojų,
 Jezau Jaunikaiti Panų,
 Jezau Karaliau Visų Szventų,
 Jezau Sunau Dovydo,
 Jezau Nazarenskasis Karaliau žydu,
 Jezau gražybė Rožancziaus Szv.,

Susimilk ant musų.

Par neiszpasakytą gerybę Tavo,
 Par Szventą prasidejimą Tavo,
 Par linksmą užgimimą Tavo,
 Par karczią muką Tavo,
 Par garbingą isz numirusių prisikėlimą,
 Tavo,

Iszgelbėk mus Jezau.

Par saldžiausį vardą Jezau Tavo,
 Par užtarimą S. Motynos Tavo,
 Par užtarimą visų Szventų Tavo,

Buk apgynėjau musų,
 Iszklausyk mus Jezau.

Buk apie kunu musų, Susimilk ant musų.
 Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieta,
 Atleisk mums Jezau.

Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieta,
 Iszklausyk mus Jezau.

Avineli Dievo, kursai naikini griekus svieta,
 Susimilk ant musų.
 Jezau iszgirsk mus, Jezau iszklausyk mus.
 Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.

MELSKIMĖS.

Vieszpatie Jezau Kristau, kursai tarei:
 praszykite, o apturėsite; jieszkokite, o at-
 rasite; dunksnokite, o bus jums atidaryta;
 dūk mums, praszome, savo Dieviszką malonę,
 idant Tavę isz visos szirdies ir visos galės
 mylētumėme ir nū Tavo garbės niekados ne-
 atstotumėme. Teikis mums dūti V. Jezau
 Kristau, amžiną laimę ir meilę Tavo žmo-
 gystės su Dievyste sujungtos, nes niekados
 neparstoji rėdyti ir szelpti tų, kuriūs Tavo
 meilėje užlaikai, kursai gyveni ir karaliauji
 ant amžių amžinųjų. Amen.

Vakarinės Maldos.

*Stokimės Dievo akivaizdoje ir dėkavokime
Jam už visas geradėjystes, nū Jo apturėtas.*

Vieszpatie Dieve Visagalis! tikiu tvirtai, jog esi czionai ir kiekvienoje vietoje, o labiausei szvencziauseme Sakramente. Kloniojūs Tau ir myliu Tavę daugiau kaip visus daiktus, iszpažįstu, jog esi mano Aukszcziansiu Vieszpacziu ir Geradėju; dėkavoju Tau, jog manę sutvėrei, jog manę atpirkai jog manę szvento Krikszto malonėmis apdovanojei, iki szio laiko užlaikei ir nū amžinos prapulties gelbėjei.

Praszykime Dievo, idant savo griekus pažintumėme, jų saugotumėmės ir už jųs gailėtumėmės.

☩ Vieszpatie Dieve! szviesybė mano duszios, be Tavęs nieko gero negaliu daryti, apszviesk mano protą ir suszelpk mano atmintį (pomėtę) idant galėcziau pažinti, kūmi szendieną Tavo Majestotą užrustinau, ir idant už savo griekus tikrai gailėcziaus ir teisingai pakutavoczio.

Atminkime savo szios dienos griekus, gailėkimės už jųs ir prižadėkime nebegrįžti į jųs.

Vieszpatie Jezau Kristau, Iszganytojau mano, viena mano gerybė, gailiūs isz visos

szirdies, jog Tavę, geriausį Tėvą mano, užrustinau. Baidaus visais savo griekais dėl meilės Tavo, turiu tvirtą viltį ir tikrą norą daugiau niekados nebegrieszyti su Tavo szventos malones pagalba, kurios Tavęs nužemintai meldžiu.

Bukime tokeis, kokeis norime buti smercxio valandoje.

Žinau gerai, o Dievo mano; jog man reiks kadanors mirti, o gal but neužilgo; o kaip-gi malonu bus mirsztancziam ant to atminti, jog pakol sveikas buvau Tau tikrai ir isztikimai tarnavau, todėl noriu Tau visūmet tikrai tarnauti, idant laimingai numircziau ir Tavę Dievą Sutvertoją mano, dangiszkoje garbėje ant amžių regėczio. A.

Litanija

apie Szvencziausę Mariją Paną.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.
Kristau iszgirsk mus, Kristau iszklausyk mus.
Tėve isz Dangaus Dieve,
Sunau Atpirkėjau svieto Dieve,
Dvasia szventa Dieve,
Traicė Szvencziausė vienas Dieve,

} SUS. a. m.

Szventa Marija, melskis už mus.
 Szventa Dievo gimdytoja, melskis už mus.
 Szventa Pana ant Panų,
 Motyna Jezaus Kristaus,
 Motyna Malones Dievo,
 Motyna Czyszciausioji,
 Motyna Gražiausioji,
 Motyna Nedasilytėta,
 Motyna Nepatepta,
 Motyna Maloninga,
 Motyna Stebuklinga,
 Motyna Sutvertejo,
 Motyna Iszganytojo,
 Pana Iszmintinga,
 Pana garbės verta,
 Pana Paszlovinta,
 Pana Dauggalinti,
 Pana Loskavoji,
 Pana Teisingoji (Viernoji),
 Zelkoriau Teisybės,
 Stalyczia Iszmintybės,
 Priežastis mūsų linksmybės,
 Indas Dvasios szventos,
 Indas garbės pilnasis,
 Indas iszrinktasis maldų,
 Rožė Dvasiszkoji,

M e l s k i s u ž m u s .

Bokszte Karaliaus Dovydo,
 Bokszte Balcziausis,
 Namai Aukso,
 Skrynė Pakajaus,
 Vartai Dangaus,
 Žvaigždė Auszros,
 Sveikata Ligonių,
 Užtarytoja Griesznujų,
 Palinksmintoja Pavargusiųjų,
 Pastiprintoja krikszczionių,
 Karaliene Aniūlų,
 Karaliene Patriarkų,
 Karaliene Pranasų,
 Karaliene Apasztalų,
 Karaliene Muczelninkų,
 Karaliene I-zpažintojų,
 Karaliene Panų,
 Karaliene Visų szventų,
 Karaliene be grieko pirmgimio pradėta,
 Karaliene Rožancziaus szv.,
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto,
 Atleisk mums Vieszpatie.
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto,
 Iszklausyk mus Vieszpatie.
 Avineli Dievo! kursai naikini griekus svieto
 Susimilk ant mūsų.

M e l s k i s u ž m u s .

Kristau iszgirsk mus! Kristau iszklausyk mus.

Kirie eleison, Kriste eleison, Kirie eleison.

Malda prie Dievo Motynos.

O Poni mano; o Motyna mano! asz visas Tau atsidūdu; o idant Tavę mylėcziau, pasirodycziau: atidūdu Tau szia naktį akis mano, ausis mano, lupas mano, szirdį mano ir visas savę. Jei tada esmi Tavo, o geriause Motyna! užlaiky manę, saugok manę kaip tikrai savo daiktą. Amen.

Isz gilumo szaukiau prie Tavęš Vieszpatie, Vieszpatie iszklausyk balso mano.

Tegul bus ausis Tavo atvertos ant balso praszymo mano.

Jei tikrai perkratinėsi neteisybes mano Vieszpatie, Vieszpatie, kas iszturės.

Nes pas Tavę yra pasigailėjimas ir dėl įstatymo Tavo laukiau Tavęš, Vieszpatie.

Lauke duszia mano ant žodžių Jo, viltį turėjo duszia mano Vieszpatyje.

Nū sargybos ryto iki nakties, tegul vilas Izraelus Vieszpatyje.

Nės pas Vieszpatį yra mielaszirdystė ir gausus pas jį atpirkimas.

O Jisai atpirks Izraelių isz visų neteisybių jo. Amžina atilsį dovanok duszioms ir tt. . . .

Amen.

4. Poterei.

Kuriūs kiekvienas žmogus Katalikas turi isz atminties (ant pomietės) mokėti, kiek galėdamas iszmanyti ir pagal jų užsilaikyti, idant apturētu duszios iszganymą.

1. Žegnonė.

Vardan Dievo Tėvo † ir Sunaus † ir Dvasios † Šventos. Amen.

2. Vieszpaties Malda arba Tėve mūsų.

Tėve mūsų, kursai esi dangūse, szvėskis Vardas Tavo, ateik karalystė Tavo, buk valia Tavo, kaip danguje, teip ir ant žemės, dūnos mūsų visų dienų dūk mums szen-dieną ir atleisk mums mūsų kalczias, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams, ir nevesk mus į pagundinimą, bet gelbėk mus nū pikto. Amen.

3. Szvencziausios Panos pasveikinimas arba Sveika Marija.

Sveika Marija, mylistos pilna, Vieszpats su tavimi, pagirta tu tarp moterų ir pagir-

tas vaisius žyvato tavo Jezus. Szventa Marija, Motina Dievo, melskis už mus griesznus dabar ir valandoje smerczio mūsų. Amen.

4. *Apasxtalų Sudėjimas, arba Tikiu į Dievą Tėvą.*

1. Tikiu į Dievą, Tėvą visagalintį, Suvvertoją dangaus ir žemės. 2. Ir į Jezu Kristų, Sunų Jo vienaitį, Vieszpatį mūsų. 3. Kursai prasidėjo isz Dvasios Szventos, gimė isz Panos Marijos. 4. Kentėjo po Ponsku Pilotu, nukryžiuavotas, numirė ir palaidotas. 5. Nužengė į peklas, treczioje dienoje kėlės isz numirusių. 6. Užžengė ant dangaus, sėd po deszinės Dievo Tėvo visagalinczio. 7. Isz ten ateis sudyti gyvus ir numirusius. 8. Tikiu į Dvasią Szventą. 9. Szventą Bažnyčią visur esančią, Szventųjų draugystę. 10. Griekų atleidimą. 11. Kuno isz numirusių prisikėlimą. 12. Ir amžiną gyvenimą. Amen.

5.

Garbė buk Dievui Tėvui ir Sunui ir Dvasei Szventai, kaipo buvo isz pradžios, teip buk ir visados ir ant amžių amžinųjų. Amen.

Aniūlas Dievo apreiszke Panai Marijai ir pradėjo isz Dvasios Szventos. Sveika Marija . . .

Szитай asz tarnaitė Vieszpaties, tegul man stojas pagal žodžio tavo. Sveika Marija . . .

O žodis stojos kunu ir gyveno tarp mūsų. Sveika Marija . . .

Amžiną atilsį dovanok duszioms Vieszpatie, o szviesybė amžina tegul joms szviečia ant amžių. (3 kartus.)

7. Intencija.

Apieravoju Tau, Visagalis Dieve, visus savo szios dienos darbus ir kentėjimus, vienindamas jų su Jezaus ir Marijos darbais ir kentėjimais, ir troksztu apturėti visus galimus atlaidus (atpuskus).

8. Deszintis Dievo prisakymų.

Asz esmi Vieszpats Dievas tavo, kursai tavę iszvedžiau isz Egipto žemės, isz vergijos (nevalios) namų.

1. Pirmas. Neturėk svetimų Dievų priesz manę.

2. Antras. Neimk Vardo Vieszpaties Dievo tavo dovanai.

- 3. Treczias. Atmink szventą dieną szvēsti.
- 4. Ketvirtas. Gūdok (szenavok) tėvą tavo ir motiną tavo.
- 5. Penktas. Neužmuszk.
- 6. Šesztas. Nesvetimoteriauk.
- 7. Sekmas. Nevogk.
- 8. Aszmas. Nekalbék neteisei priesz artimą tavo.
- 9. Devintas. Negeiszk moters artimo tavo.
- 10. Deszimas. Negeisk nei tarno, nei tarnaitės, nei jauczio, nei asilo, nei jokio daikto, kurs yra artimo tavo. Mylėsi Vieszpatį Dievą tavo isz visos szirdies tavo, isz visos duszios tavo, isz visos iszgalės tavo, o artimą tavo kaipo patssavę.

9. Penki szventos Bažnyczios prisakymai.

- 1. Szventas dienas Bažnyczios įstatytas szvēsti.
- 2. Szventą Miszių, szventomis dienomis, su pamokslu dievobaimingai klausyti.
- 3. Pastininkus szventos Bažnyczios įsakytus užlaikyti.
- 4. Spaviedoties bent vieną kartą (sykį) ant metų ir priimti Szvencziausį Sakramentą,

apie Szventas Velykas, savo parakvijoje, arba kitoje savo klebonui leidžiant.

5. Neimk szliubo, nekelk veselės užgintose dienose nū Bažnyczios Szv.

10. Keturi tikėjimo daiktai, kuriūs butinai reikia žinoti dėl duszios iszganymo.

- 1. Tikiu, jūg yra vienas Dievas trijose Asabose: Dievas Tėvas, Dievas Sunus ir Dievas Dvasia Szventa.
- 2. Tikiu, jūg antra Asaba Traicijos Szvencziausios, Dievo Sunus, stojos žmogumi, kentėjo mukas ir numirė ant kryžiaus dėl mūsų iszganymo.
- 3. Tikiu, jūg Dievas yra teisingas, geriems dūda dangų, o piktus pekloje koroja.
- 4. Tikiu, jūg žmogaus duszia yra nemirsztanti (nesmertelna).

11. Septyni Sakramantai.

Septyni Sakramantai, arba regimi ženklai Vieszpaties Kristaus įstatyti, par kuriūs žmones Dievo malonę apturi; jie vadinasi:

- 1. Kriksztas. 2. Patvirtinimas tikėjime (Dirnavonė). 3. Kunas ir kraujas Vieszpaties mūsų. 4. Pakuta (Spaviednė). 5. Paskutinis patepimas. 6. Kunigystė. 7. Moterystė.

12. Penkios dalys spaviednės.

1. Sažinės parkratinėjimas. 2. Gailestis už griekus. 3. Tvirtas apsiėmimas daugiau nebegriesyti. 4. Griekų išpažinimas. 5. Užgana padarymas.

13. Septyni didieji griekai.

1. Puikybė. 2. Godulystė (Lokamstva). 3. Neczystata. 4. Užvydėjimas. 5. Apsirijimas. 6. Rustybė. 7. Tingėjimas Dievui tarnauti.

14. Septynios dorybės, prieszingos septyniems griekams didiemsiems.

1. Nusizeminimas (pakara). 2. Mielaszirdystė. 3. Czystata. 4. Meilė. 5. Priturėjimas. 6. Kantrybė. 7. Karsztas tarnavimas Dievui.

15. Szeszi griekai priesz Dvasią Szventą.

1. Vilties nustojimas apie iszganymą. 2. Pardaug didelė viltis apturėti iszganymą be gerų darbų. 3. Priesztaravimas pripažintai tiesai. 4. Užvydėjimas Dievo malonės artimui. 5. Užkietėjimas griekūse. 6. Atidėjimas pakutos lig smerczio.

16. Keturi griekai szaukentieji į Dangu atmonyjimo.

1. Nekalto žmogaus isz savo valios užmuszimas. 2. Sodomiszkas griekas. 3. Varg-

dienių, naszlių ir naszlaiczių apsunkinimas. 4. Užturėjimas arba nutraukimas algos samdininkams be jokios jų kaltybės.

17. Devyni svetimi griekai.

1. Liepimas. 2. Rodos davimas. 3. Pritarimas. 4. Pagyrimas. 5. Priėmimas. 6. Pasidalinimas. 7. Užtylėjimas. 8. Neapspėjimas. 9. Neapreiszkimas.

18. Penki kuno pajautimai.

1. Regėjimas. 2. Girdėjimas. 3. Paūstymas. 4. Paragavimas. 5. Dasilytėjimas.

19. Trys dieviszkos dorybės (cnatos).

1. Tikėjimas. 2. Viltis. 3. Dievo ir artimo meilė.

20. Keturios didžiausios dorybės (cnatos).

1. Iszmintis. 2. Stiprybė. 3. Teisybė. 4. Užsiturėjimas.

21. Trys geriausieji darbai.

1. Malda. 2. Pasninkas. 3. Iszmalda (almužna).

22. Trys Evangelijos rodos.

1. Isz liūsos valios ubagystė. 2. Czystata lyg smerczio. 3. Klausimas dvasiszkos vyresnybės be atsisakymo.

23. Septyni mielaszirdingi darbai dėl duszios.

1. Grieszyjanczius ir klystanczius parspėti ir ant gero kelio atvesti.
2. Nemokanczius pamokyti.
3. Abejojantiems dūti tikrą rodą.
4. Nuliudusius pagūsti (palinksminti).
5. Užrustinimus isz szirdies dovanoti ir atleisti.
6. Krividas sau padarytas kantrei nukentėti.
7. Melsties už gyvus ir numirusius.

24. Septyni mielaszirdingi darbai dėl kūno.

1. Alkaną papenėti.
2. Troksztantį pagirdyti.
3. Nūgą pridengti.
4. Pakeleivingą į namus priimti.
5. Kalinyje esantį iszpirkti.
6. Ligonį aplankyti.
7. Numirusį palaidoti.

25. Septynios Dvasios Szventos dovanos.

1. Iszmintis.
2. Protas.
3. Roda.
4. Stiprybė.
5. Mokslas.
6. Dievogarbingumas.
7. Dievo baimė.

26. Keturi paskutiniai daiktai.

1. Smertis.
2. Sudas.
3. Pragaras (Pekla).
4. Dangus.

27. Asztūni Szventos Evangelijos palaiminimai.

1. Palaiminti ubagai dvasioje, nes jų yra dangaus karalystė.
2. Palaiminti ramus

(tyki), nes jie apturės žemę. 3. Palaiminti, kurie verkia, nes jie bus palinksminti. 4. Palaiminti, kurie alksta ir trokszta teisybės, nes jie bus pasotinti. 5. Palaiminti mielaszirdingi, nes jie mielaszirdystę apturės. 6. Palaiminti nesuteptos szirdies, nes jie Dievą regės. 7. Palaiminti sutartį darantieji, nes jie sunumis Dievo bus vadinti. 8. Palaiminti, kurie parsekiojimą kenczia dėl teisybės, nes jų yra dangaus karalystė.

28.

☩. Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.
R. Ant amžių amžinųjų. Amen.

Nū-pat pradžios krikszczionijos katalikai turėjo szį labai gražų paprotį: susitikęs vienas su kitu ar tai kelyje, ar laukūse, ar ant galo į svetimus namus įėjus, sveikindamiesi, kalbėdavo: „Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus“; o kiti atsakydavo: „Ant amžių amžinųjų. Amen.“ Popiežius Sixtus V. norėdamas, idant krikszczionis tą garbingą paprotį užlaikytu, visiems, kurie teip sveikinas, už kiekvieną tokį pasisveikinimą suteiki szimtą dienų atlaidų (atpuskų).

Bet szendiena, kad žmonės jau pradėjo szalti tikėjime, pradėjo nykti tas teip garbingas paprotis; daugybė žmonių vietoje tų iszganingų žodžių pradėjo vartoti kokį nors atskalunų arba kreivatikių paprotį, teip girdėti, kad susitikę su kits kitu, sveikindamiesi sako: „Lab's ryt's“ arba „Laba diena“, arba „Lab's vakar's“; o dar kiti, norėdami mokytai pasirodyti, jau nebesako lietuviskai, bet griebia į kitas kalbas, ir porą žodžių mokėdami, sako: „dzynobré“, arba „zdrastu“, arba „Morgin“ ir tt.

Todėl, mieli skaitytojai krikščionis, jei kurie turite szirdyje Dievo meilę, neužmirškite ir nepameskite tų teip iszganingų žodžių ir neskite neturenczių Dievo meilės žmonių, teip-pat atskalunų ir eretikų, bet visados, ar tai kelyje, ar laukūse, ar į namus įėję, sveikinkitės garbindami Jezaus Kristaus vardą sakydami:

V. Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

R. Ant amžių amžinųjų. Amen.

5. Apie Dievą ir apie Sutvėrimą.

Klausimas: Apie ką kiekvienas žmogus visupirmu turi žinoti?

Atsakimas: Kiekvienas žmogus visupirmu turi žinoti apie tą, dėlko jį Vieszpats Dievas sutvėre.

K. Dėlko Vieszpats Dievas žmogų sutvėre?

A. Vieszpats Dievas sutvėrė žmogų dėlto, idant Jį pažintu, mylėtu, garbintu ir Jam isztikimai tarnautu, o paskui su Jūmi danguje karaliantu.

K. Dėlko turime Vieszpatį Dievą pažinti, mylėti ir Jam isztikimai tarnauti?

A. Nes Dievas yra mūsų Sutvėrtoju, Vieszpacziu ir Užveizdėtoju.

K. Ką Vieszpats Dievas dūs tiems žmoniams, kurie Jį pažįsta, myli ir isztikimai Jam tarnauja?

A. Tokiems žmoniams dūs Dievas dangų.

K. O kaip Dievas pakoros tūs, kurie Jo nenori mylėti ir Jam tarnauti?

A. Tokius žmones Vieszpats Dievas pekla pakoros.

K. Kas tai yra Vieszpats Dievas?

A. Vieszpats Dievas yra tai tobuliausė

(doskonalą) esybę, svieta Sutvertojas ir visų daiktų Vieszpats.

K. Kame yra Vieszpats Dievas?

A. Vieszpats Dievas yra danguje ir ant žemės ir ant kiekvienos vietos.

K. Dėlko Vieszpaties Dievo nematome, nors visur yra?

A. Dėlto Vieszpaties Dievo nematome, kad Vieszpats Dievas yra Dvasia.

K. Ar Vieszpats Dievas vienas tiktai yra?

A. Vienas tiktai yra Dievas, bet trijose Asabose.

K. Kaip tos trys dieviszkos Asabos vadinasi?

A. Dievas Tėvas, Dievas Sunus ir Dievas Dvasia Szventa.

K. Kuri isz tų trijų Asabų yra pirmesnė, iszmintingesnė arba tobulesnė?

A. Tos trys dieviszkos Asabos visūse daiktūse yra lygios, nes yra vienu Dievu.

K. Kuri isz tų trijų asabų stojos žmogumi?

A. Antra Asaba, tai yra Dievo Sunaus.

K. Kaip vadiname tą Asabą, kuri stojos žmogumi?

A. Vadiname tą dieviszką Asabą Vieszpacziu Jezumi.

K. Ar dabar Vieszpats Jezus yra Dievu ar žmogumi.

A. Vieszpats Jezus yra ir Dievu ir žmogumi.

K. Tai-gi, kiek yra Asabų Vieszpatyje Jezuje?

A. Vieszpatyje Jezuje yra tiktai viena dieviszka asaba.

K. Kiek yra prigimimų Vieszpatyje Jezuje, kad Jis yra Dievu ir žmogumi?

A. Du, dieviszkas prigimimas ir žmogiszkas prigimimas.

K. Ar Vieszpats Jezus turėjo pradžia?

A. Vieszpats Jezus, kaipo žmogus, turėjo pradžia, bet kaipo Dievas buvo nū amžiu.

K. Taigi ar Vieszpats Dievas neturi pradžios?

A. Vieszpats Dievas nei galo, nei pradžios negali turėti, nes yra amžinas.

K. O svietas ar turėjo pradžia?

A. Svietas turėjo pradžia, nes jį Vieszpats Dievas sutvėrė.

K. Kas tai yra sutverti?

A. Sutverti yra tai padaryti ką norint isz nieko.

K. Kurie yra tobuliausi Dievo sutvėrimai?

- A. Tobuliausieji Dievo sutvėrimai yra: Aniūlai ir žmonės.
- K. Kas tai yra Aniūlai?
- A. Aniūlai yra tai gynos dvasios, kurios turi protą ir valią bet kuno neturi.
- K. Dėlko Vieszpats Dievas sutvėrė Aniūlus?
- A. Aniūlus Dievas sutvėrė dėl savo garbės ir ant tarnavimo aplink žmonių išganyką.
- K. Ar visi Aniūlai buvo Dievo valei paklusni?
- A. Daugel Aniūlų sugrieszyjo par puikybę ir nustojo Dievo mylistos.
- K. Kaip vadinasi Aniūlai, kurie sugrieszyjo?
- A. Aniūlai, kurie sugrieszyjo vadinasi piktomis dvasiomis.
- K. Kasgi tada yra pirmutiniu grieszninku?
- A. Pirmutiniu grieszninku yra pikta dvasia.
- K. Kaip Vieszpats Dievas pakorojo Aniūlus, kurie sugrieszyjo?
- A. Aniūlus, kurie sugrieszyjo isztrėmė Dievas isz dangaus į peklą.
- K. Ar pikta dvasia tiktai tesugrieszyjo?
- A. Pikta dvasia netiktai pati sugrieszyjo, bet ir žmonės prikaltė ant grieko.
- K. Kas tai yra žmogus?

- A. Žmogus yra tai dieviszkas sutvėrimas, sudėtas isz kuno ir protingos duszios.
- K. Kūmi žmogus skiriasi nū žvėrių?
- A. Žmogus skirtas nū žvėrių protinga ir nemirsztanczia duszia.
- K. Kas tai yra duszia?
- A. Duszia yra tai dvasia sutverta ant Dievo abrozo ir paveikslo, kuri mūsų kune mislyja ir jūmi rėdo.
- K. Kurie yra ipatingesni duszios savotisz-kumai?
- A. — Protas, liūsa valią atmintis (pomietė) ir sąžinė.
- K. Kiek Vieszpats Dievas žmonių sutvėrė?
- A. Vieszpats Dievas sutvėrė du žmogu, Adomą ir Jievą.
- K. Kame Vieszpats Dievas pasodino pirmūsius žmones?
- A. Pirmūsius žmones Vieszpats Dievas pasodino Rojuje.
- K. Kas tai buvo Rojus?
- A. Rojus buvo tai gražus daržas, turis įvairius vaisingus medžius.
- K. Apie kokius tai Rojaus medžius primena Szventrasztis?

- A. Szventrasztis primena apie gyvenimo medį ir apie medį pažinimo gero ir pikto.
- K. Iš katro medžio užgynė Vieszpats Dievas pirmiems žmonėms valgyti vaisius?
- A. Vieszpats Dievas užgynė valgyti vaisius iš medžio pažinimo gero ir pikto.
- K. Ar pirmieji žmonės neparžengė to Vieszpaties Dievo prisakymo?
- A. Pirmieji žmonės paržengė tą Vieszpaties Dievo prisakymą, nes valgė vaisių iš užginto medžio.
- K. Ar Vieszpats Dievas pakorojo pirmųjų žmonių nepaklusnumą?
- A. Pakorojo Vieszpats Dievas pirmųjų žmonių nepaklusnumą kaip ant duszios taip ir ant kuno.
- K. Kokią koroną apturėjo pirmieji žmonės (mūsų tėvai) ant duszios?
- A. Nustojo Dievo mylistos, tapę palankus ant pikto ir amžino prakeikimo verti.
- K. Kokią koroną apturėjo pirmieji žmonės ant kuno?
- A. Paliko iš Rojaus išginti, turėjo gyventi nuliudime budami padūti ligoms ir smerčiai.

K. Ar tiktai pirmieji žmonės paliko padūti tiems pradziogriekio vaisiams?

A. Netiktai pirmieji žmonės, bet ir viso svieto giminės par tai ir mes visi.

Apie paskutinius daiktus.

K. Kas tai yra smertis?

A. Smertis yra tai parsiskyrimas duszios su kunu.

K. Kas dedas su duszia kaip su kunu parsiskiria?

A. Duszia, po parsiskyrimo su kunu, eina ant Dievo sudo.

K. Kur Vieszpats Dievas siunczia duszia po sudo?

A. Po sudo Dievas siunczia duszia ar į pekla, ar į czyszczia, ar ją ima į dangų.

K. Kas tai yra pekla?

A. Pekla yra tai amžinos koronės vieta, kurioje turi kentėti grieszninkai, be pakutos numirę.

K. Kas tai yra czyszczius?

A. Czyszczius yra tai liglaikinės koronės vieta, kurioje kenczia tie, kurie numirsza, visiskai už savo griekus neatpakutavoję.

K. Kas tai yra dangus?

A. Dangus yra tai vieta amžinos laimės, pacinanczios isz tikro Vieszpaties Dievo regėjimo.

K. Ką reikia daryti, idant iszsisergétumėme peklos, o užsitarnautumėme dangų?

A. Reikia užlaikyti prisakymus.

Apie Dievo prisakymus.

K. Kas tai yra Dievo prisakymas?

A. Dievo prisakymas yra tai apreiksza Dievo valia, kurią žmonės turi pildyti.

K. Kiek yra Dievo prisakymų?

A. Dievo prisakymų yra deszimtis.

K. Dėlko tie prisakymai vadinasi Dievo?

A. Dėlto, kad jūs pats Vieszpats Dievas padarė ant dviejų akmens toblyczyų.

K. Kūmet Vieszpats Dievas davė tūs prisakymus?

A. Maižiesziui ant Sinajaus kalno.

K. Kurs yra pirmas Dievo prisakymas?

A. Neturėsi svetimų Dievų priesz manę.

K. Ką pirmas Dievo prisakymas užgina?

A. Pirmas Dievo prisakymas užgina: netikėjimą, stabmeldystę ir visokias burtas.

K. Ką pirmas Dievo prisakymas prisako?

A. Pirmas Dievo prisakymas prisako tikėti,

garbinti tikrą Dievą, mylėti Jį ir Jame vilties.

K. Ar yra kokie kiti dievai?

A. Dievas yra tiktai vienas, o kitų nėra ir negali buti.

K. Kaip vadinasi tie žmonės, kurie prigulenczią Dievui garbę, o atidūda kitam kam?

A. Tokie žmonės vadinasi stabmeldžiais (pagonimis).

K. Kiek yra tikrų tikėjimų?

A. Kaip yra vienas Dievas, taip vienas tiktai tegali but ir tikėjimas.

K. Kas mus moka tikrą tikėjimą?

A. Tikrą tikėjimą moka mus Rymo-Katalikų Bažnyczia.

K. Kurs yra antras Dievo prisakymas?

A. Neimk vardo Vieszpaties Dievo tavo dovanai.

K. Ką Vieszpats Dievas par antrą prisakymą užgina?

A. Par antrą prisakymą užgina Vieszpats Dievas, idant nepaniekintu Jo S. Vardą.

K. Kas paniekina Dievo Vardą?

A. Tas paniekina Dievo vardą, kurs Jį isztaria be reikalo, arba, jei neispildo to, ką Dievui prižadėjo.

K. Ar daleista prisiekti?

A. Reikale daleista prisiekti, bet tiktai teisingai.

K. Kaip tas grieszyja, kurs neteisingai prisiekia?

A. Kas neteisingai prisiekia, sunkei grieszyja ir papildo szventvagystę.

K. Ką Dievas par antrą prisakymą prisako?

A. Idant Jo szventą vardą garbėje laikytumėme, o visados ir visur isztartumėme Jį su dievobaimingumu.

K. Koks yra treczias Dievo prisakymas?

A. Atmink szventą dieną szvesti.

K. Ko nepridera dirbti nedėlioje ir szventėje?

A. Nedėlioje ir szventėje nepridera dirbt sunkaus darbo, arba darbo dėl uždarbės.

K. Kaip reikia szventą dieną parleisti?

A. Szventoje dienoje reikia eiti bažnyczion, o kas negali eiti bažnyczion, turi melsties tenai, kame yra.

K. Koks yra ketvirtas Dievo prisakymas?

A. Gūdok (szenavok) tėvą tavo ir motyną tavo.

K. Koku budu gūdojeme tėvą ir motyną?

A. Meile ir paklusnumu.

K. Ar visados reikia klausyti gimdytojų?

A. Gerame daikte visados reikia klausyti gimdytojų.

K. Ar par visą gyvenimą reikia gūdoti gimdytojus?

A. Par visą gyvenimą reikia gūdoti gimdytojus ir reikale dūti jiems visokią pagelbą.

K. O atskyrus gimdytojus, ką dar reikia gūdot?

A. Gūdoti reikia visus, kurie yra ant mūsų pardėtineis.

K. Ką Vieszpats Dievas prižadėjo vaikams, kurie tėvus ir kitus pardėtinius gūdoja?

A. Prižadėjo ilgą amžių ir palaiminimą.

K. Koks yra penktas prisakymas?

A. Neužmuszk.

K. Ką užgina užmuszti?

A. Užgina užmuszti kiekvieną žmogų.

K. Ar gali užmuszti neprietelį?

A. Negali užmuszti nė didžiausio neprietelio.

K. Ar užginta yra muszties, keikties?

A. Užginta yra muszties, keikties, nes visus žmones reikia mylėti.

K. Koks yra szesztas Dievo prisakymas?

A. Nesvetimoteriauk.

K. Ką Vieszpats Dievas par szesztą prisakymą užgina?

- A. Par szesztą prisakymą Vieszpats Dievas užgina neczystus darbus, kalbas ir misles.
- K. Koks yra septintas Dievo prisakymas?
- A. Nevogk.
- K. Kas tai yra vagystė?
- A. Vagystė yra tai paėmimas svetimo daikto sau, be jo valdytojo daleidimo.
- K. Ar reikia atidūti atrastą svetimą daiktą?
- A. Atrastą svetimą daiktą reikia atidūti tam, kam jis priguli.
- K. Ar yra grieku, padaryti kam iszkadą?
- A. Padaryti iszkadą tycziomis yra tokiu pat grieku, kaip ir pavogti.
- K. Ką turi daryti tas, kurs pavogė arba iszkadą padarė?
- A. Kurs pavogė arba iszkadą tycziomis padarė, turi pagražinti iszkadą.
- K. Koks yra asztuntas Dievo prisakymas?
- A. Nekalbėk neteisei priesz artimą tavo.
- K. Ką Vieszpats Dievas par asztuntą prisakymą užgina?
- A. Neteisų liudyjimą, neteisų apskundimą, melagystes ir apkalbas.
- K. Ką turi daryti tas, kurs neteisingai liudyjo arba apkalbėjo?

- A. Kurs neteisingai liudyjo arba apkalbėjo, turi apkalbėjimą atszaukti arba paaiskinti priesz tūs, kurie ją girdėjo ir krividą, isz apkalbėjimo paeinanczią, pagražinti.
- K. Kurs yra devintas ir deszimtas Dievo prisakymas?
- A. Negeisk moters artimo tavo, nei tarno, nei tarnaitės, nei jauczio, nei asilo, nei jokio daikto, kurs yra artimo tavo. Mylėsi Vieszpatį Dievą tavo isz visos szirdies tavo, isz visos duszios tavo, isz visų sylų tavo, o artimą tavo kaip pats save.
- K. Ką Vieszpats Dievas par du paskutiniu prisakymu užgina?
- A. Par du paskutiniu prisakymu Vieszpats Dievas užgina geisti (norėti) visokio svetimo daikto.
- K. Dėlko Vieszpats Dievas įstatė rubežių (gronyczią) mūsų pageidimams?
- A. Idant mums dūtu žinoti, jog yra Vieszpacziu netiktai darbų ir žodžių, bet ir mūsų mislių.
- K. Ar Vieszpats Dievas ir už prastas (bjaurės) mislės koros?

- A. Ne tiktai už prastus darbus ir žodžius, bet pagaliaus ir už prastas mislės žmogus bus pakorotas.
- K. Iš kur ima pradžia visi Dievo prisakymai?
- A. Visi Dievo prisakymai ima pradžia iš Dievo ir artimo meilės.
- K. Kaip reikia mylėti Dievą ir artimą?
- A. Vieszpatį Dievą visudidžiausei reikia mylėti, o artimą kaip save patį.

Apie Bažnyčios prisakymus.

- K. Kiek yra S. Bažnyčios prisakymų?
- A. Penki yra S. Bažnyčios prisakymai.
- K. Delko tie prisakymai vadinasi Szv. Bažnyčios?
- A. Dėlto, kad jūs S. Katalikų Bažnyčia įstatė.
- K. Kas davė valdžią Bažnyčiai prisakymus įstatyti.
- A. Bažnyčiai davė valdžią prisakymus įstatyti Jezus Kristus.
- K. Kas tai yra Rymo-Katalikų Bažnyčia?
- A. Rymo-Katalikų Bažnyčia yra tai Jezaus Kristaus įstatytas tikincziųjų susirinki-

- mas, kurie išpažysta vieną tikėjimą, vartoja vienus ir tūs paczius Sakramentus ir yra po Popiežiaus valdžios, kaip ipėdinio Jezaus Kristaus ant žemės.
- K. Kaip gali pažinti tikrą Bažnyčią?
- A. Tikrą Bažnyčią gali pažinti iš to, kad yra viena visur esanti, szventa ir apasztaliszka.
- K. Koks yra pirmas S. Bažnyčios prisakymas?
- A. Pirmas S. Bažnyčios prisakymas yra tai szventas dienas Bažnyčios įstatytas szvesti.
- K. Kaip pridera dienas szventas szvesti?
- A. Szventas dienas pridera teip szvesti kaip nedėlios dienas.
- K. Koks yra antras S. Bažnyčios prisakymas?
- A. S. Miszių szventomis dienomis su pamokslu dievobaimingai klausyti.
- K. Kas tai yra S. Miszios?
- A. S. Miszios yra tai nekruvina apiera, kurioje Jezus Kristus už mus save apieravoja.
- K. Kas įstatė S. Miszių apierą?
- A. S. Miszių apierą įstatė patsai Vieszpats

Jezus didžiamjeme ketverge ant paskutiniosios vakarienės (veczerijos).

- K. Koks yra trečias S. Bažnyčios prisakymas?
- A. Pastininkus Bažnyčios šventos įstatytus užlaikyti.
- K. Ar gali kokios norint priežastis nū pastininko išliūsti?
- A. Gali — nes nū pastininkų išliūstija: sunki liga ir Bažnyčios vyresnybės daleidimas (dispensas).
- K. Koks yra ketvirtas S. Bažnyčios prisakymas?
- A. Spaviedoties bent vieną kartą ant metų ir priimti SS. Sakramentą apie S. Velykas savo parakvijoje arba kitoje (parakvijoje), savo klebonui leidžiant.
- K. Kaip grieszyja tas, kurs ne atbuna velykinės (spaviednės)?
- A. Smertinai grieszyja ir kad be spaviednės numirtu ne galētu jo ant kapų laidoti, nei zvanyti, nei Miszių laikyti.
- K. Ar gana yra tiktai Velykų laike iszispaviedoti?
- A. Ne gana yra iszispaviedoti, bet reikia

apturėti griekų iszriszimą ir priimti SS. Sakramentą.

- K. Ką turi daryti tas, kurs ant velykinės spaviednės negavo iszriszimo?
- A. Turi antrą kartą eiti spaviednės, nū kunigo paskirtame laike.
- K. Koks yra penktas S. Bažnyčios prisakymas?
- A. Neimk szliubo nei veselės kelk Bažnyčios uždraustose dienose.

Apie Dievo mylistą.

- K. Ar gali žmogus visus prisakymus užlaikyti?
- A. Žmogus gali ir turi isztikimai su Dievo pagalba visus prisakymus užlaikyti.
- K. Kaip vadinas ta Dievo pagalba?
- A. Ta Dievo pagalba vadinas malonė (loska).
- K. Kas tai yra Dievo malonė?
- A. Dievo malonė yra tai neregima dovana mums nū Dievo dūta dėl Jo šventos valios iszpildymo.
- K. Kaip galime visulengviausei Dievo malonę apturėti?
- A. Par SS. Sakramentus ir malda.
- K. Kas mums Dievo malonę užpelnė?

- A. Dievo malonę mums užpelnė Jezus Kristus, per muką ir smertį ant kryžiaus.
- K. Kas tai yra Jezus Kristus?
- A. Jezus Kristus yra Dievo Sunus, kursai stojos žmogumi.
- K. Dėlko Dievo Sunus stojos žmogumi?
- A. Dievo Sunus stojos žmogumi dėl užgana padarymo už mūsų griekus.
- K. Kokiū budu Jezus Kristus užganą padarė už žmonių griekus?
- A. Par muką ir smertį.
- K. Ką mums Vieszpats Jezus da padarė?
- A. Vieszpats Jezus įstatė S. katalikų Bažnyčią ir SS. Sakramentus.

Apie SS. Sakramentus, sugražinanczius malonę.

- K. Kas tai yra SS. Sakramentai?
- A. SS. Sakramentai yra regemi ženklai, par kuriūs apturime Dievo malonę.
- K. Dėlko Vieszpats Jezus įstatė SS. Sakramentus?
- A. SS. Sakramentus įstatė Vieszpats Jezus dėl mūsų iszganymo.
- K. Kiek yra Sakramentų?

- A. SS. Sakramentai yra septyni: 1. Kriksztas. 2. Patvirtinimas tikėjime (Dirmavonė). 3. Kunas ir kraujas Vieszpaties mūsų. 4. Pakuta (spaviednė). 5. Paskutinis patepimas. 6. Kunigystė ir 7. Moterystė.
- K. Kaip dalijas SS. Sakramentai?
- A. SS. Sakramentai dalijas į gyvųjų ir mirusiųjų Sakramentus.
- K. Dėlko vadinas gyvųjų Sakramentais?
- A. Dėlto vadinas gyvųjų Sakramentais, kad jūs žmones be smertinio grieko priimą.
- K. Kurius Sakramentus be smertinio grieko pridera priimdinėti?
- A. Patvirtinimą tikėjime, kuną ir kraują Vieszpaties Jezaus Kristaus, Kunigystės ir Moterystės.
- K. Dėlko kiti Sakramentai vadinas mirusiųjų Sakramentais?
- A. Dėlto kad jūs priimame budami smertiname griekė kaipo numirę ant duszios.
- K. Ką apturime per mirusiųjų Sakramentus?
- A. Par mirusiųjų Sakramentus apturime atleidimą griekų ir koronės.
- K. Kurie Sakramentai yra įstatyti dėl griekų ir koronės atleidimo?

- A. Kriksztas ir Pakuta (spaviednė).
K. Kaip dabar dalijas SS. Sakramentai?
A. SS. Sakramentai dalijas į dvi dalį: 1. į tokius, kuriuos gali keletą kartų priimti ir 2. į tokius, kuriūs tegali vieną kartą priimti.
K. Kuriūs Sakramentus vieną kartą tegali priimti?
A. Vieną kartą tegali priimti: Kriksztą, Patvirtinimą tikėjime ir Kunigystę.
K. Kuriūs Sakramentus gali daugel kartų priimti?
A. Kuną ir kraują mūsų V. Jezaus, Pakutą, Paskutinį patepimą ir Moterystę.
K. Kurs yra Sakramentas visupirmiausias ir reikalingiausias?
V. Visupirmiausias ir visureikalingiausias yra Szventas Kriksztas.
K. Dėlko Szv. Kriksztas yra visureikalingiausias Sakramentas?
A. Nes be krikszto nieks negali apturėti iszganymo.
K. Dėlko Szv. Kriksztas vadinamas visupirmiausiu Sakramentu?
A. Nes be krikszto negali nė jokio Sakramento priimti.

- K. Kas tai yra S. Kriksztas?
A. Kriksztas yra Sakramentas dėl pradziogriekio isznaikinimo įstatytas.
K. Ar Kriksztas tiktai pradziogriekį tenaikina?
A. S. Kriksztas naikina netiktai pradziogriekį, bet ir kitus griekus, priesz Kriksztą papildytus.
K. Kada turi butu apkriksztytas žmogus?
A. Kūgreicziausei po užgimimo.
K. Kaip vadiname žmogų, kurs priėmęs Kriksztą?
A. Vadiname krikszczionimi.
K. O dėlko vadinasi kataliku?
A. Nes kataliku vadinamas tas, kurs pripažįsta Popiežių už Bažnyczios galvą ir tiki į tą visą, ką Rymo-Katalikiszka Bažnyczia mokina.
K. Ant ko krikszczionis visados turi atminti?
A. Krikszczionis turi atminti visados ant to, idant Dievo ir Bažnyczios prisakymus isztikimai užlaikytu.
K. O jei kas neužlaiko prisakymų ką užpelno?
A. Jei kas neužlaiko Dievo ir Bažnyczios

prisakymų, grieszyja ir amžiną prapulti užpelno.

K. Kas tai yra griekas?

A. Griekas yra tai Dievo ir Bažnyčios prisakymų paržengimas isz liūsos valės.

K. Keleropas yra griekas?

A. Griekas yra dviejopas: pradžiogriekis ir griekas, kuri isz savo kalczios papildome.

K. Kas tai yra pradžiogriekis?

A. Pradžiogriekis yra tai griekas, kuri papildė pirmieji mūsų tėvai Rojuje, o mes tame griekė užgimame.

K. Par ką naikinas pradžiogriekis?

A. Pradžiogriekis naikinas par S. Kriksztą.

K. Kas tai yra griekas, kuri isz savo kalczios papildome?

A. Griekas, kuri isz savo kalczios papildome yra tai paržengimas Dievo ir Bažnyčios prisakymų, kuri tai paržengimą mes patis atėję į protą padarome.

K. Ar visi griekai, kuriūs isz savo kalczios papildome yra lygus?

A. Griekai, kuriūs isz savo kalczios papildome, ne visi yra lygus, nes vieni yra smertinei, o kiti kasdieninei maži.

K. Kas tai yra smertinas griekas?

A. Smertinas griekas yra tai paržengimas isz liūsos valios Dievo arba Bažnyčios prisakymų, didesniūse dalykūse.

K. Ką nustojame par smertinį grieką?

A. Par smertinį grieką nustojame Dievo mylistos ir užtraukiame ant savęs amžiną prakeikimą.

K. Kas tai yra kasdieninis (mažas) griekas?

A. Kasdieninis griekas yra tai peržengimas isz liūsos valios Dievo arba Bažnyčios prisakymų, mažesniūse dalykūse.

K. Ką padaro mumise kasdieninis griekas?

A. Kasdieninis griekas numažina mumyse Dievo mylistą ir palenkia mus art smertinio grieko.

K. Dasileidę grieko, ką turime daryti, idant iszsisaugotumėme amžino prakeikimo.

A. Dasileidę grieko, turime už jį daryti pakutą.

K. Kas tai yra pakutą?

A. Pakuta yra tai Sakramentas, įstatytas isznaikinimui griekų, po Krikszto papildytų.

K. Idant apturėtumėmė griekų atleidimą pakutos Sakramente, ko reikia?

A. — Reikia iszpildyti penkias dalis?

K. Kurios yra dalis atbuvimo geros pakutos?

- A. 1. Sąžinės (sumenės) parkratinėjimas.
2. Gailesis už griekus. 3. Tvirtas apsi-
ėmimas daugiau nebegriesyti. 4. Griekų
iszpažinimas. 5. Užganą padarymas.
- K. Kas tai yra sąžinės parkratinėjimas.
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra tai atmini-
mas visų griekų, papildytų tame laike,
isz kurio (laiko) turime spaviedoties.
- K. Koks turi būti sąžinės parkratinėjimas?
- A. Sąžinės parkratinėjimas turi būti pilnas
ir tikras.
- K. Kada yra sąžinės parkratinėjimas pilnas?
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra pilnas, kad
visus savo griekus primename.
- K. Kada yra sąžinės parkratinėjimas tikras
ir geras?
- A. Sąžinės parkratinėjimas yra tikras ir geras,
kada mes kaltisime savę poteisybe, nebiesz-
kodami neteisingo lengvinimo savo kalczios.
- K. Kaip reikia daryti sąžinės parkratinėjimą?
- A. — Reikia pareiti mislioje Dievo ir Baž-
nyczios prisakymus, didžiūsius griekus,
svetimus griekus ir savo priederystės,
arba savo stono pareigas.
- K. Į ką reikia veizdėti prie sąžinės par-
kratinėjimo?

- A. Prie sąžinės parkratinėjimo reikia veiz-
dėti į griekų skaitlių, į griekų vaisius
ir į pasitaisymą?
- K. Į ką dar turime veizdėti prie sąžinės
parkratinėjimo?
- A. Prie sąžinės parkratinėjimo reikia dar
veizdėti, kokie yra mumise pikti palin-
kimai ir ar rupinamėsi jūs isznaikinti.
- K. Kas tai yra tie pikti palinkimai?
- A. Pikti palinkimai yra tai įpatingi patrau-
kimai prie griekų, kiekvienne žmoguje
kitoniszki.
- K. Ką žmogus turi daryti atminęs savo griekus.
- A. Žmogus atminęs savo griekus, turi už
jūs gailėties.
- K. Kas tai yra gailestis už griekus?
- A. Gailestis už griekus yra tai szirdies
skausmas, jogei par grieką užrustinome
Vieszpatį Dievą, nustojome dangaus ir
uždirbome pragarą.
- K. Dėlko reikia už griekus gailėties?
- A. Dėlto reikia už griekus gailėties, nes jie
V. Dievą užrustina, o mums prapultį taiso.
- K. Keleriokas yra gailestis?
- A. Gailestis yra dviejopas: tikras ir nesu-
visu tikras.

- K. Kas tai yra gailestis tikras?
- A. Gailestis tikras yra tai griekų neapken-
timas, paeinas isz tikros Dievo meilės.
- K. Kas tai yra gailestis nesuvisu tikras?
- A. Gailestis nesuvisu tikras yra tai griekų
neapkentimas, paeinas isz baimės dangaus
nustojimo arba pragaro užpelnymo, bet
jau su mažesne Dievo meile.
- K. Apie kokį gailestį turime rupinties?
- A. Turime rupinties apie gailestį tikrą.
- K. Ar gana yra nesuvisu gailesio tikro dėl
griekų atleidimo?
- A. Gana yra nesuvisu tikro gailesio dėl griekų
atleidimo, bet tiktai par pakutos Sakram.
- K. Kaip pažadinti savyjį tikrą gailestį?
- A. Pažadinti savyjį tikrą gailesį geriausei gali-
me par apmislyjimą Jezaus Kristaus mukos.
- K. Ar gana yra tiktai gailėties už griekus?
- A. Negana yra tiktai gailėties už griekus,
bet reikia prižadėti daugiau nebegrie-
szyti ir toliaus negrieszyti.
- K. Kas tai yra tvirtas prižadėjimas daugiau
nebegrieszyti?
- A. Tvirtas prižadėjimas daugiau nebegrie-
szyti yra tai stipras noras daugiau nebe-
rustinti Dievo ir griekų priežastį pamesti.

- K. Kas tai yra griekų priežastis?
- A. Yra tai asabos, vietos ir aplinkybės ne-
atsilenkimas tų asabų, kurios mus papra-
stai į grieką veda.
- K. Jei kas nenori pamesti grieko priežasties,
ar grieszyja?
- A. Grieszyja ir blogai atbuna spaviednę.
- K. Ką žmogus turi padaryti pirm ėjimo prie
spaviednės.
- A. Turi padaryti sąžinės parkratinėjimą, pa-
žadinti savyje gailestį už griekus ir tikrą
prižadėjimą daugiau nebegrieszyti.
- K. Kas tai yra spaviednė arba griekų isz-
pažinimas?
- A. Spaviednė yra tai apkaltinimas savęs isz
visų griekų priesz kunigą dėl apturė-
jimo iszriszimo.
- K. Kokia turi buti spaviednė?
- A. Spaviednė turi buti teisinga, pilna ir su
gailescziu už griekus.
- K. Kas įstatė spaviednę?
- A. Spaviednę įstatė pats Jezus Kristus.
- K. Ką turį atkalbėti kiekvienas kol prisi-
artins prie spaviednyczios?
- A. Turi atkalbėti visūtinę spaviednę.
- K. Ką turi sakyti prisiartinęs prie kunigo?

- A. Reikia parsizęgnoti kad kunigas žęgnoja, pasakyti: Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus ir tūjaus pasakyti, kada buvai spaviednės, ar atlikai pakutą, o paskiaus iszpažinti visus savo griekus.
- K. Kaip reikia iszpažinti griekus?
- A. Reikia iszpažinti, kiek kartų kiekvieną grieką papildei, ir kokios buvo isz to piktybės.
- K. Isz kokių griekų butinai turime spaviedoties?
- A. Butinai turime spaviedoties isz visų smer-tinųjų grieku, papildytų misle, kalba ir darbu.
- K. Ką reikia pasakyti, kad jau visus iszpažinsi griekus?
- A. Iszpažinus visus griekus reikia sakyti: „jau daugiaus nebatmenu, gailiūsi isz visos szirdies, prižadū pasitaisyti ir praszau tavę tėve, iszriszimo.“
- K. Už ką reikia laikyti kunigo parspėjimus prie spaviednės?
- A. Kunigo parspėjimus reikia laikyti už paties Jezaus Kristaus parspėjimus.
- K. Ką reikia daryti, kada kunigas dūda iszriszimą?

- A. Klaupties ir muszties į krutinę sakant Dieve susimylėk ant manę grieszninko:
- K. Ką reikia daryti, kada kunigas dūda ženklą atsitolinti?
- A. Reikia eiti nū spaviednyczios ir dėkavoti Vieszpacziui už dovanotus nusidėjimus.
- K. Kas tai yra užmirszimas griekų prie spaviednės?
- A. Užmirszimas yra tai neiszpažinimas kokio nors grieko isz jo neatminimo.
- K. Keleriopas gali buti užmirszimas?
- A. Užmirszimas gali buti dvejopas; isz liūsos valios ir ne isz liūsos valios.
- K. Kada bus užmirszimas isz liūsos valios?
- A. Užmirszimas isz liūsos valios bus, jei kas be gero prisirūszimo arba prisitaisymo eina spaviednės.
- K. Ar spaviednė bus gera, jei kas neiszpažintu sunkaus grieko par užmirszimą isz liūsos valios?
- A. Jei kas neiszpažintu sunkaus grieko par užmirszimą isz liūsos valios, spaviednė jo bus negera, szventvagiszka.
- K. Ką daryti, jei praėjusioji spaviednė buvo negera?
- A. Turi praėjusiają visą spaviednę atnaujinti.

- K. Kada bus užmirszimas ne isz liūsus valios?
A. Užmirszimas ne isz liūsos valios bus, jei po tikro prisitaisymo užmirszta kas iszpažinti koki-nors grieką.
K. Ką daryti, jei atmintu neiszpažintą grieką par užmirszimą ne isz liūsos valios?
A. Reikia tiktai iszpažinti užmirsztajį grieką, o spaviednė buvo gera.
K. Kas tai yra užslėpimas?
A. Užslėpimas yra tai neiszpažinimas kokio-nors grieko isz gėdos arba baimės.
K. Ar yra ta gera spaviednė, par kurią Smertinas griekas užslėptas yra?
A. Spaviednė, par kurią užslėptas buvo smertinas griekas, yra negera ir szventvagiszka.
K. Ką turi daryti žmogus, kurs užslėpė smertiną grieką?
A. Turi atnaujinti visas spaviednės, prie kurių slėpė grieką, t. y. visas spaviednės po paskutinosios gerai atliktos spaviednės.
A. Ką apturime par kunigo iszriszimą?
K. Par kunigo iszriszimą apturime griekų ir amžinos koronės atleidimą.
K. Kas dar paliekta atpakutavoti po iszriszimo?
A. Po iszriszimo paliekta dar liglaikine arba

- nepatenkanti koronė, kurią turime iszkentėti ar sziamė ar ateinancziame gyvenime.
K. Par ką naikinas nepatenkanti koronė?
A. Nepatenkanti koronė naikinas par užganą padarymą.
K. Kas tai yra užganą padarymas?
A. Užganą padarymas yra tai tikras pakutos iszpildymas, kurią kunigas ant spaviednės uždūda.
K. Kada reikia iszpildyti uždūtą pakutą?
A. Uždūtą pakutą reikia iszpildyti tame laike ir tokiu budu, kaip kunigas isako.
K. Par ką dar naikinas nepatenkanti koronė?
A. Nepatenkanti koronė naikinas dar par atlaidus.
K. Kas tai yra atlaidai?
A. Atlaidai yra tai dovanojimas liglaikinės koronės, kurią turime iszkentėti ar ant szio ar ant ano svieto.
K. Keleriopi yra atlaidai?
A. Atlaidai yra dviejopi: visatinei (zupelni) ir dalinei.
K. Kas gali suteikti atlaidus?
A. Atlaidus visatinius gali S. Tėvas suteikti, o atlaidus dalinius gali kartais ir Vyskupai.

- A. Iš kur paeina atlaidų mylistos?
K. Atlaidų mylistos paeina iš nūpelnių Jezaus Kristaus, Dievo Motynos ir visų šventųjų.

Apie Sakramentus dauginanczius malonę.

- K. Kokią didžiausę dovaną Jezus Kristus suteikė žmonėms ant žemės?
A. Didžiausioji dovana Jezaus Kristaus ant žemės yra tai Švencziausis Sakramentas.
K. Kas tai yra Švencz. Sakramentas?
A. Švencziausis Sakramentas yra tai tikras kunas ir kraujas mūsų Vieszpaties Jezaus Kristaus po paveikslo dūnos ir vyno, suteiktas žmonėms kaipo penas dėl apturėjimo amžino gyvenimo.
K. Ką vadiname regemais ženklais tame Sakramente?
A. Regemais ženklais vadiname dūnos ir vyno varšą, smoką ir išvaizdą.
K. Ar Sakramente Kuno ir Kraujo mūsų Vieszpaties yra bent-kiek tikros dūnos?
A. Sakramente Kuno ir Kraujo visiszkai nėra dūnos, bet yra Jezus Kristus.
K. Kodėl-gi tas Sakramentas vadinamas Komunija arba susivienyjimu?

- A. Todėl vadinamas Komunija, kad par ją žmonės vienyjas su Jezumi Kristumi ir tarp savęs.
K. Kaip kitaip vadinamas Kuno ir Kraujo — Sakramentas?
A. Kuno ir Kraujo — Sakramentas vadinamas dar Švencziausiu Sakramentu.
K. Kodėl-gi vadinamas Švencz. Sakramentu?
A. Todėl, kad turi savyje patį Jezų Kristų, Dūtoji visokios šventybės.
K. Kada Jezus Kristus įstatė Švencziausią Sakramentą?
A. Švencziausią Sakramentą įstatė Jezus Kristus vilijoje prieš savo smertį ant paskutinės vakarienės (veczerijos).
K. Kaip V. Jezus įstatė ŠS. Sakramentą?
A. V. Jezus parmainė dūną ir vyną į savo Kuną ir Kraują.
K. Tai ką-gi mes priimame šventoje Komunijoje?
A. Šventoje Komunijoje priimame patį Vieszpatį Jezų Kristų.
K. Ar S. Komunijoje priimame Vieszpatį Jezų kaipo Dievą, ar kaipo žmogų?
A. S. Komunijoje priimame V. Jezų kaipo Dievą ir kaipo žmogų.

- K. Ar Szvencziauseme Sakramente V. Jezus yra gyvas?
- A. Szvencziauseme Sakramente V. Jezus yra gyvas su Kunu, Duszia ir Dievyste.
- K. Ar V. Jezus kiekviename komunikante yra czielas?
- A. Kiekviename komunikante yra V. Jezus czielas kaipo Dievas ir kaipo žmogus.
- K. O jei iszdalysi į dalis komunikantą, ar V. Jezus iszsidalys?
- A. V. Jezus neiszsidalija, bet kiekvienoje dalelėje yra czielas.
- K. Ar priimdami Komuniją tiktai po regemojo ženkle dūnos, priimame ir Vieszpaties Jezaus Kraują?
- A. Po regemojo ženkle dūnos priimame ir V. Jezaus Kraują, nės kame yra gyvas kunas, ten turi buti ir kraujas.
- K. Kas turi galybę arba valdžią parmainyti dūną ir vyną į V. Jezaus Kuną ir Kraują?
- A. Turi tą galybę kunigai.
- K. Kas davė kunigams tą galybę?
- A. Davė jiems tą galybę pats Jezus Kristus, kada tarė: „*tą darykite ant mano atminimo.*“

- K. Kada kunigai ir vyskupai parmaino dūną ir vyną į Kuną ir Kraują V. Jezaus?
- A. Vyskupai ir kunigai parmaino dūną ir vyną į Kuną ir Kraują szventose Misziose.
- K. Ką suteikia mums Szv. Sakramentas?
- A. SS. Sakramentas platina mumise Dievo mylistą ir yra amžino gyvenimo pradžia.
- K. Kaip tankei galime prisiartinti prie SS. Sakramento.
- A. Prie SS. Sakramento galime kasdieną prisiartinti, jei spaviedninkas leidžia.
- K. Kada butinai turime priimti SS. Sakramentą?
- A. Nors kartą ant metų, apie S. Velykas.
- K. Ar kiekvienas gali priimti S. Sakramentą?
- A. Tiktai tas gali priimti, kurs yra kaip reikiant prisitaisęs.
- K. Kokio reikia prisitaisymo, idant vertai priimtumėme SS. Sakramentą?
- A. Idant vertai priimtumėme SS. Sakramentą, reikia prisitaisymo kaip ant duszios teip ir ant kuno.
- K. Koks turi buti prisitaisymas isz duszios pusės?
- A. Isz duszios pusės reikia neturėti smerstinio grieko ir dievobaimingai melsties.

- K. Ką reikia daryti, einant jau prie SS. Sakramento?
- A. Einant prie SS. Sakramento, reikia bu-dinti savyje aktus tikėjimo, vilties ir Dievo meilės.
- K. Koks turi buti pasitaisymas iš kuno pusės?
- A. Reikia nū pusnakties buti ant tuszczios, gražei ir viežlybai apsidaryti (apsirėdyti).
- K. Kas tai yra buti ant tuszczios?
- A. Buti ant tuszczios yra tai nieko neval-gyti ir negerti toje dienoje nū pusnakties.
- K. Kaip reikia prisiartinti prie SS. Sakra-mento?
- A. Prie SS. Sakramento reikia prisiartinti su priderancziu padorumu ir su nusizeminimu.
- K. Kaip pasirodo tas padorumas ir nusizemi-nimas prisiartinant prie S. Sakramento?
- A. Pasirodo, kada atsiklaupiame, rankas su-dedame ir apmislyjame V. Jezaus gerumą.
- K. Ką reikia daryti, kad jau kunigas dūda SS. Sakramenta?
- A. Kad jau kunigas dūda SS. Sakramenta reikia atverti lūpas, liežuvį padėti ant apatinės lūpos ir paskui suvalgyti Jį.
- K. Ar ilgai reikia melsties po SS. Sakra-mento priėmimo.

- A. Po SS. Sakramento priėmimo reikia nors ketvirtąją valandos dalį pasimelsti.
- K. Kaip reikia praleisti dieną, priėmus SS. Sakramenta?
- A. Dieną, kurioje priimame SS. Sakramenta, reikia praleisti kū dievobaimingiausei.
- K. Apie kokį kitą Sakramenta reikia rupin-ties jau priimdinėjant SS. Sakramenta?
- A. Reikia rupinties apie Sakramenta Patvir-tinimo tikėjime (Dirmavonės).
- K. Kas tai yra patvirtinimas tikėjime (Dir-mavonė)?
- A. Patvirtinimas tikėjime yra tai Sakra-mentas įstatytas dėl pastiprinimo mūsų tikėjime ir krikščioniszkoje tobulystėje (doskonalastėje).
- K. Kas turi galybę patvirtinti tikėjime (dir-mavoti)?
- A. Patvirtinti tikėjime gali katalikų vyskupai.
- K. Kas gali priimti Sakramenta patvirt-i-nimo tikėjime?
- A. Sakramenta Patvirtinimo tikėjime gali priimti kas yra apkriksztytas ir neturi smertinio grieko.
- K. Kaip reikia užsilaikyti priimant tą Sa-kramenta?

- A. Priimant tą Sakramentą reikia melsties ir neatsitolinti pakol nesuteiks vyskupas paskutinio palaiminimo.
- K. Kiek kartų galime priimti Sakramentą patvirtinimo tikėjime?
- A. Tą Sakramentą galime priimti tiktai vieną kartą savo amžiuje.
- K. Dėlko gauname vardą priimdami tą Sakramentą?
- A. Dėlto, idant turėtumėme naują Patroną, kurs už mus užtarytu pas Dievą.
- K. Kokios yra pridermės (pavinastės) tų, kurie veda prie Sakramento patvirtinimo tikėjime?
- A. Turi gyvu tikėjimu ir dievobaimingumu szviesti tiems, kuriūs vedė prie to Sakramento, ir jūs ant gero raginti.
- K. Kas tai yra paskutinis Alejumi S. patepimas?
- A. Yra tai Sakramentas įstatytas dėl atneszimo palengvinimo ligoje, ant pargalėjimo pagundinimų ir isznaikinimo visų atlaikų griekų.
- K. Kiek kartų galime priimti Paskutinį Patepimą?
- A. Sakramentą paskutinio Patepimo galime priimti tiek kartų, kiek kartų atsinaujina liga.

- K. Kas tai yra Kunigystė?
- A. Kunigystė yra tai Sakramentas, dūdas galybę apieravoti S. Miszias, iszriszti isz griekų, mokyti ir atlikti įvairias S. Bažnyczios apeigas (ceremonijas).
- K. Kas gali suteikti Kunigystės Sakramentą?
- A. Kunigystės Sakramentą gali suteikti tiktai Vyskupas.
- K. Kas tai yra Moterystė?
- A. Moterystė yra tai Sakramentas, par kurių vyras ir moteriszškė, abudu liūsu, sueina į draugystę ir įgauna mylistą dievobaimingai gyventi ir auginti vaikus Dievo meilėje.

Apie malda.

- K. Kas tai yra malda?
- A. Malda yra tai pakėlimas mislės prie Dievo dėl atidavimo Jam prideranczios garbės ir dėl iszmeldimo reikalingų daiktų ir mylistų.
- K. Keleriopa yra malda?
- A. Malda yra ketveriopa: pagarbinimo, dėkavonės, iszpraszymo ir parmaldavimo.
- K. Kaip galime melsties?
- A. Melsties galime misle ir žodžeis.
- K. Ar turime melsties?
- A. Turime melsties, nes V. Jezus tai įsakė.

K. Ko turime praszyti melsdamiesi?

A. Turime maldomis praszyti apie tokius daiktus, kurie yra priderantys arba iszganymui reikalingi.

K. Kaip reik melsties?

A. Reikia melsties su nusizeminimu, viltimi ir iszturėjimu.

K. Kokia yra pirmiausi malda?

A. Vieszpaties malda arba „Tève musų“.

K. Dëlko Tève musų vadinas Vieszp. malda?

A. Dëlto, kad ją iszmokė apasztalus patsai Jezus Kristus.

Apie dorybes (cnatas).

K. Kas tai yra dorybė?

A. Dorybė yra tai pripratimas daryti, kas yra geru, tai yra, kas Dievui patinka.

K. Kurios yra teologiskos arba Dieviszkos dorybės?

A. Tikėjimas, viltis, meilė Dievo ir artimo.

K. Kas tai yra tikėjimas?

A. Tikėjimas yra tai Dievo Dovana, par kurią pripažistame už tiesą visą, ką tiktai V. Dievas apreiskė ir par Szv. katalikiszka Bažnyčia tikėti padavė, dëlto kad V. Dievas yra neapsirinkas.

K. Kas tai yra viltis?

A. Viltis yra tai dorybė, par kurią vilamėsi visą tą apturėti, ką V. Dievas prižadėjo dël Jezaus Kristaus nūpelnų, nes yra prižadėjimūse isztikimas (teisingas).

K. Kas tai yra meilė Dievo ir artimo?

A. Meile — yra tai dorybė, kuri privalo daryti viską ant Dievo garbės, o reikale pagaliaus savo galvą dël Jo paguldyti, o tai dëlto, kad Jis yra be galo tobulas (doskonalas).

K. Kada turime budinti savyje aktus tikėjimo, vilties ir Dievo meilės?

A. Budinti tūs aktus turime priimant Szv. Sakramentus, laike pagundinimų ir kiekvienaime gyvenimo pavojuje.

K. Kokios yra dorybės nepakrutinamos?

A. Iszmintis, teisybė, stiprybė (narsybė) ir užsiturėjimas.

K. Kokie yra geriausieji darbai krikszczionių?

A. Malda, pastninkas ir almužna.

6. Apie Szventą Rožanczių.

Szvento Rožancziaus malda yra didei svarbi, nes žmogus par tą maldą ir Szvencziausios Marijos užtarimą visokias mylistas gali apturėti. Apie ką jau Szventas Bernardas moka, jog ne-

butas daiktas, kad prasząs nū Marijos pagalbos, paliktu nū Jos apleistas. Szventa Bažnyčia visokiais atlaidais (atpuskais) szventą Rožanczių apdovanojo linkėdama, kad visi jos vaikai szventomis dienomis namūse, o labiausei bažnycziose susirinkę, S. Rožancziaus nors vieną dalį balsu atkalbētu arba atgiedotu. Tolesnei, kad paszvestus poterelius, arba Rožanczių kiekvienas ant kaklo nesziotu, jį garbėje laikytu ir tankei atkalbinētu.

Užtai mielausi Marijos tarnai, budami visokiomis Dievo mylistomis apdovanoti, dievobaimingai elgkities su ta szventa malda. Ne kartą regėjau, kaip pravadninkai tos szventos maldos bažnyczioje tarp savęs kalbasi, žvalgosi, pagaliaus dar tingia nusiimti nū kaklo Rožanczių, bet turi keletą ant droties pavertų poterelių ir ant tų poterelių Marijos Pasveikinimus skaito. Par tai, mieliausi, vietoje Dievo mylistų apturėjimo galite artimą papiktinti ir Dievą užrustinti.

Ne vieni tiktai pravadninkai turi Rožanczių giedoti, bet ir kiekvienas katalikas, kurs tiktai laiko turi, labiausei prasimokiuseji ir gerus balsus turentieji, turi tą ipatingą Dievo dovaną ant Dievo garbės apversti. Isz tiesų sakant, ar negeriaus susirinkus visiems į mieliausios Marijos garbintojų burelį Dievą pagarbinti ir sau reikalingų mylistų, par užtarimą tos geriausios Motynos, iszpraszyti, kaip laike tos brangios maldos patvoriais (pazomatais) ir parkarczemeis valkioties, ir ne tiktai savo brolius,

bet ir pagonis piktinti, neatminant, kad Vieszpats Jezus pasakė: „Nelaimė svietai dėl papiktinimo. O kas papiktintu vieną isz tų mažiukelių, kurie į manę tikia, geriaus jam butu, kad ant jo kaklo butu užkabintas girnų akmū ir paskandintas gilume marių.“ (Pas Mateusz. 18, 6 ir 7).

Atėjęs į bažnyčią, jau prasidėjus Rožancziui, gali nusiėmęs nū kaklo poterėlius, sau vienas jau atgiedotasis tajemnyczias atkalbėti be giesmių ir maldų, o atkalbėjęs lig giedamosios tajemnyczios gali su kitais giedoti.

Trumpas pamokymas, kaip reik Szventą Rožanczių kalbėti, paimtas isz knygos Szv. Pranciszkaus Salezo.

Paėmęs į rankas Rožanczių parsizėgnok su kryželiu arba medalikėliu, o pabucziavęs kryželį, stokis Dievo akyvaizdoje, atmindamas, jūg Dievas tavę mato, tavo paslėpcziausias mislis žino ir tavo žodžius girdžia. Todėl, kūdidžiausei nusižeminęs, tais arba kitais žodžiais sakyk: *Visagalis mano Vieszpatie Dieve! atkalbėsiu tą szventą maldą, apieravodamas ant Tavo Szvencziausio Vardo pagarbinimo, trokszdamas par Szvencziausios Marijos Panos užtarimą nupelnyti visus galimus gauti atlaidus, kuriūs apieravoju už N. N. (czionai nors mislioje iszreikshti už ką apieravoji ir ko trokshti apturėti).*

Paskui paėmęs į vieną ranką Rožanczių, antra ranka suėmęs poterinį kryželį, dievo-

baimingai kalbék: „Tikiu į Dievą Tėvą“ . . . iszreikszdamas ir atnaujindamas savo tikėjimą.

Tolesnei, paėmęs pirmąjį po kryželio (didįjį) poterėlį, kalbék: „Tėve mūsų“, . . . praszydamas, kad Dievas suteiktu tau savo mylistą, idant galėtumei gerai ir dievobaimingai melsties. Paskui kalbék tris „Sveika Marija“ . . . sveikindamas Szvencziausia Panele, kaip Amžinojo Tėvo mieliausia Dukterį, kaip Dievo Sunaus Motyną ir kaip Szvencziausios Dvasios Sužiedūtinę (Abliubenyczią).

Tai padaręs paminék tajemnyczią, kurią ketini apmislyti, kaip tai: **Pirma Tajemnyczia** — „Aniūlo Gąbriėliaus Marijai Panai Apreiskimas“, kad Dievo Motyna turi palikti. Apmislydamas tą atsitikimą, prie pirmojo poterėlio kalbék „Tėve mūsų“ Prie kiekvieno mažesniojo poterėlio, kalbék „Sveika Marija“ Atkalbėjęs 10 (deszimti) „Sveika Marija“ sukalbék vieną „Gąrbė buk Dievui . . . ir atsiduksėdams už czyscziuje kentanczias duszias vieną „Amžiną atilsį“

Teip prie kiekvienos tajemnyczios daryk.

Antra Tajemnyczia: „Szventos Elzbietos Aplankymas“, czionai mislioje eik į namus S. Elzbietos ir prisistebék linksmlybei, kurią tie namai paliko pripildyti isz priežasties pribuvimo teip didžio sveczio.

Treczia Tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus Užgimimas.“ Kalbėdamas tą tajemnyczią parsikelk mislioje į Betliejos stainele ir parpūlęs

prie naujai užgimusio svieta Iszganytojo lopszelio, (prakarto) kartu su trimis karaleis apieravok Vieszpacziui savo maldas ir visus savo veikalus, praszydamas par Jo S. Motynos užtarimą sau reikalingų mylistų.

Ketvirta Tajemnyczia: Vieszpaties Jezaus bažnycioje Apieravojimas.“ Czionai atmink Szvencziausios Motinos su kudikėliu į Jeruzoliaus bažnyczią keliavimą ir Jos rupestį apie Dievo prisakymo iszpildymą

Penkta Tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus tarp Daktarų bažnycioje Atradimas.“ Atmink Szvencziausios Marijos rupestį ir aszaras, kol atrado savo mieliausia Sunų. Atkalbėjęs, penkias tajemnyczias, arba isztisą Rožanczių, tai yra penkioliką tajemnyczių (tiktai su apmislyjimais) užbaig tą S. maldą, szioku budu: Prie poterėlio didžiojo, kurs abi Rožanczians szakas suvienija, sukalbék: „Tėve mūsų“ . . . padėkavodamas Dievui už tau suteiktas mylistas. Prie trijų mažesniųjų poterėlių sukalbék tris „Sveika Marija“, praszydamas, idant geriausias Dievas par Szvencziausios Panelės užtarimą pastiprintu tavyje tikėjimą, padidintu viltį ir szvencziausia savo meile uždegtu tavo szirdį. Prie poterėlio, tarp trijų mažesniųjų poterėlių kybanczio, sukalbék „Tėve mūsų“, praszydamas, idant Dievas susimylėtu ant svieta giminės ir visus atvestu ant Szventos katalikiskos bažnyczios prieglobsties, o tau ir tavo prieteliams savo szventą palaiminimą suteiktu.

Prie kryželio sukalbék „Tikiu į Dievą Tėvą“, ... praszydamas, kad S. Marija Pana savo užtarimu pas dangiszkąjį Tėvą iszpraszytu tau atleidimą to, ką tu laike tos S. maldos galėjei padaryti, o nepadarei.

Po vienos dalies, arba po isztiso Rožancziaus, jei gali, dar atkalbék S. P. Marijos Litaniją.

Ta dalis, kurios tajemnyczias virsziaus iszreiskiau, kalbasi nū S. Traicės lig Pelenų dienos.

Nū Pelenų dienos lig Velykų kalbasi antra dalis sopulinga.

Pirma tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus malda Alyvų darželyje.“ Krikszczioniszka duszia! persikelk mislioje į Alyvų darželį ir gerai prisistebék, kaip Vieszpats Jezus dėl tavo griekų kruviną prakaitą lieja.

Antra tajemnyczia: „Vieszp. Jezaus bausis plakimas.“ Kalbédamas tą tajemnycziją mislioje žiurék į Vieszpatį Iszganytoją nemielaszirdingai prie stulpo pririsztą ir bausias ryksztes, kurias Jis dėl tavo griekų kentėti turėjo.

Treczia tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus erszkéczeis Karunavojimas.“ Czionai atminkronas, kurias asztrus erszkéczei, gilei į Szvencziausią galvą smegdami, padarė.

Ketvirta tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus kryžiaus neszimas.“ Czionai prisiziurék į nuvargintą ir tankei pūlantį ant žemės Iszganytoją dėl kryžiaus sunkumo.

Penkta tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus nukryžiavojimas.“ Mieliausio Jezaus krauju at-

pirkta duszia, stokies mislioje po kryžiaus ir prisiveizdék jau visiszkai mirsztancziam tavo Iszganytojui, o su latru, po deszinės nukryževotu, praszyk visų tavo griekų atleidimo.

Treczia S. Rožancziaus dalis „Garbinga“ kalbas nū Velykų iki Traicės.

Pirma tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus isznumirusių prisikélimas.“ Kalbédamas tą tajemnycziją, eik su Magdalena prie Vieszpaties grabo ir jieszkok Dievo mylistos, kurią par griekus nustojei.

Antra tajemnyczia: „Vieszpaties Jezaus į Dangų žengimas.“ Eik su apasztalais ant Alyvų kalno ir praszyk jau į dangų žengenczio Vieszpaties Jezaus palaiminimo.

Treczia tajemnyczia: „Dvasios Szvencziausios atsiuntimas.“ Czionai parsikelkie mislioje į veczerninką ir kartu su Vieszpaties mokintineis praszyk ir lauk Dvasios Szvencziausios, kuri teiktusi tavo szirdį apszviesti.

Ketvirta tajemnyczia: „Szvencziausios Marijos Panos į dangų émimas.“ Pamislyk su kokia linksmybe Szvencziausią Panelę sutiko Jos mieliausias Sunus, dangiszkas dvaras ir kaip Ją sveikino visi Dievo iszrinktieji.

Penkta tajemnyczia: „Szvencziausios Marijos Panos Danguje karunavojimas.“

Kiekviena duszia! veizdék kokį užmokesnį apturėjo SS. Marija Pana, ir kaip tą mūsų brangiausia užtarytoja paliko ant visų szventųjų iszauksztinta.

Butu labai garbingas daiktas, kad kiekvienas Marijos tarnas elgtusi pagal tą pamokymą.

Jei sunku butu iš atminties tokią eilę užlaikyti, tad reikia turėti tą knygele ir visados prieš kiekvieną tajemnyčią atskaityk tūs trumpus, virszui padėtus apmislyjimus.

Rožanczių gali kalbėti ant kelių klupant, sėdint, stovint, žodžiu sakant, kaip kas išgali, pagaliaus vaiksčiojant, važiuojant ir lovoje gulint, kaip tai ligoje arba negalint užmigti. Tik tai visados reikia atminti ką dirbi, su kū kalbi, ko nori apturėti. Vienų lupų malda be pakėlimo prie Dievo mislies, netiktai žmogui negali dvasiszko pelno atneszti, bet dar Dievą užrustina. Dėlto, katalikai, geriau yra trumpiau melsties, bet tiktai dievobaimingai: daug geriau yra atkalbėti Rožancziaus dalį, tiktai su apmislyjimais ir prideranczia atida, nekaip nors isztisą, arba ir kelis Rožanczius, bet tiktai bile kaip pargrabalioti.

Prie to dar mieliausi katalikai, atminkite, jūg Dievas jus, kaipo įpatingai sau iszrinktą giminę, įpatingomis mylistomis apdovanojo, o geriausia mūsų motina bažnyczia, trokszdama savo tikrus vaikus atskirti nū svieta vaikų, apdovanojo mus įpatingais savo ženklais, ženklindama savo kareivius ir tarnus.

Szventa Bažnyczia atmindama, kaip Dievo iszrinktoji giminė, susimaiszusi su svieta sunumis, tai yra su prakeiktąja gimine, paliko patapu paskandinta, rupinas ir szendieną, kad jos tikri

sunus, susimaiszę su svieta sunumis nedorybių patape nepražutu.

Tikt, mieliausi brolei, budami apdovanoti įpatingos Dievo meilės ženklais, rupinkimės elgties pagal Dievo valios: atminkite, jūg priimdami tūs ženklus prižadėjote Dievą ir artimą mylėti, Bažnyczios klausyti... O ar teip jus elgeties? Ar ne įpratę esate artimo szlovę plėsztį, be reikalo bažyties: keikti, arielką gerti, teip jūg nesyki budami apsikabinėję Dievo meilės ženklais, arielkos prisisriūbę, į tikrus galvijus pavirstate. O ką besakyti apie artimo meilę! Ar ne jums iszpūla vienybę ir ramybę arba pakajų tarp žmonių daryti, bet kame tą rasi: Kad jus nors kiek tiek nūmonės apie tą ramybę turėtumete, ta nebutu szendien tiek barnių, nesutikimų, neapykantų, provų ir tt. Žinokite gerai, brostvininkai, jūg visi, kurie virszui minėtas idas arba jeibes turite, bereikalo nesziojate Rožanczių. Bereikalo sakau, nes tiktai tą darote dėl dėmės, bijodami, kad jumis svietas isz savo draugystės neiszmesta ir kad po smerczio jusų kunus į kapus priimtu, o apie savo duszios iszganymą mažai tesirupinate. Už tai, broli brostvininke, kurs nenori virszui paminėtus nedorus įpratimus pamesti, gali nuėmęs nū kaklo Rožanczių ugnyje sudeginti, nes nevertas esi Szvencziausios Panelės vainiką neszioti ir jos tarnu vadinties. O jus, katalikai, kurie norite su Marija danguje par amžius linksminties, garbėje laikykite tą szventą Rožanczių, atkalbinėdami jį melskities

kartais už SS. Tėvą Popiežių, už visą szventą bažnyčią, už savo klaidžiojancius brolius, ir už kreivatikius, praszydami jiems tiesos pažinimo, teipo-gi už czyscziuje kentanczias duszias. Labiausei par isztisą Spalinį mėnesį kasdieną, atkalbėkite Rožanczių, nes S. bažnyčia suteikė didžiausias mylistas par Szvencziausios Panelės užtarimą visiems kasdieną par tą mėnesį Rožanczių kalbantiems. Spalių mėnesį teip-pat reikia apvaikszczioti, kaip jau visame sviete katalikai Mojų (gegužę) ant szlovės Marijos apvaikszczioja.

Apvaikszcziojantys Rožancziaus maldenybę turi par visą Spalių mėnesį kasdieną bažnyczioje arba namūse į burelį susirinkę dalį Rožancziaus su Litanija S. P. Marijos atkalbėti ir S. spaviednę tame mėnesyje atbuti, melsdamiesi ant virszui minėtos intencijos. Kalbantys Rožancziaus dalį kasdieną par mėnesį, arba par metus turi vieną dieną kalbėti linksmąją dalį, antrą dieną sopulingą, o treczią garbingą, teip jūg par tris dienas atkalbėtu isztisą Rožanczių.

Ministrantura.

Kunigas ir Tarnas: In nomine Patris, et Filii et spiritus sancti. Amen.

Kunigas: Introibo ad altare Dei.

Tarnas: Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Judica me Deus etc. et doloso erue me.

T. Qui tu es Deus, fortitudo mea: quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

K. Emitte lucem tuam etc. in tabernacula tua.

T. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Confitebor Tibi etc. et quare conturbas me?

T. Spera in Deo, quoniam ad huc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus.

K. Gloria Patri et spiritui sancto.

T. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

K. Introibo ad altare Dei.

T. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

T. Qui fecit coelum et terram.

K. Confiteor . . . etc.

T. Misereatur tui omnipotens Deus et, dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam. K. Amen

T. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlum Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

K. Misereatur etc. ad vitam aeternam. T. A.

K. Indulgentiam etc. Deus. T. Amen.

K. Deus tu conversus vivicabis nos.

T. Et plebs tua laetabitur in te.

K. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

T. Et salutare tuum da nobis.

K. Domine exaudi orationem meam. T. Et clamor meus ad te veniat.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritus tuo.

K. Kirie eleison.

T. Kirie eleison.

K. Kirie eleison.

T. Christe eleison.

K. Christe eleison.

T. Christe eleison.

K. Kirie eleison.

T. Kirie eleison.

K. Kirie eleison.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritus tuo.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.

T. Deo gratias (kada kunigas pabaigia lekcija ir po paskutiniai Evangelijai (po Miszių).

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Sequentia sancti Evangelii secundum N.

T. Gloria tibi Domine.

T. (Po Evangelijos). Laus tibi Christe.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Orate fratres etc.

T. Suscipiat Dominus hoc sacrificium de manibus tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque ecclesiae suae sancte.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Sursum corda. T. Habemus ad Dominum.

K. Gratias agamus Domino Deo nostro. T. Dignum et justum est.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.

K. Et ne nos inducas in tentationem. T. Sed libera nos a malo.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.

K. Pax Domini sit semper vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.

K. Ite, missa est, arba Benedicamus Domino.

T. Deo gratias.

K. (Žėgnodams:) Benedicat vos omnipotens
Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus.

T. Amen.

K. Dominus vobiscum. T. Et cum spiritu tuo.

K. Initium Sancti Evangelii secundum etc.

T. Gloria tibi Domine.

T. (Po antros Evangelijos): Deo gratias.

Ispėjimas Mi ziose žėlunose psalmas „Ju-
dica me Deus“ nesikalb.; vietoje „Ite missa
est“: K. Requiescant in pace.

T. Amen.

